

UZAKTAN EĞİTİM ÖĞRENCİLERİNİN DERSLERİ TÂKİP ETME DURUMLARININ DÖNEMSONU BAŞARILARINA ETKİSİ (AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ)*

Özden Demirkan** / Engin Bayra*** / Emre Baysan****

Özet

Bu çalışmanın amacı Afyon Kocatepe Üniversitesinde uzaktan eğitim alan öğrencilerin dersleri takip etmelerinin dönem sonundaki başarılarına etkisini incelemektir. Nicel bir araştırma olan bu çalışmada zayıf deneysel desenlerden Statik Grup Karşılaştırmalı Desen (The Static-Group Comparison Design) kullanılmıştır. Gruplara seçkisiz atama söz konusu değildir. İlgilenilen bağımlı değişken üzerinde sadece bir bağımsız değişkenin (dersi takip etmek) etkisi incelendiğinden dolayı bu çalışma tek faktörlü bir desen olarak düzenlenmiştir. Farklı deneklerden oluşan grupların karşılaştırıldığı bu çalışma gruplararası desen kabul edilmektedir. Bu çalışmanın katılımcı grubu 2014-2015 Bahar döneminde Eğitim Programları ve Öğretimi Anabilim Dalında uzaktan eğitim yoluyla tezsiz yüksek lisans yapan 28 öğrenciden ve Uzaktan Eğitim Meslek Yüksek Okulu Harita Kadastro bölümünde okuyan 47 öğrenciden olmak üzere toplam 75 farklı öğrenciden oluşmaktadır. Öğrenciler bu dönemde toplamda 5'er farklı ders almışlardır. Dersler ilgili fakülte'deki öğretim üyeleri tarafından yürütülmüştür. Araştırma sonuçlarına göre Tezsiz Yüksek Lisans yapan öğrencilerin tamamında dersleri canlı takip edenler, kayıttan takip edenler ve hiç takip etmeyenlerin final notları açısından anlamlı bir fark bulunmadığı belirlenmiştir. Notların arasından anlamlı bir fark bulunamamasının temel sebebi notlandırma ölçütlerinin dönem boyunca işlenen derslere göre değil, hazırlanması istenen ödevlere ve projelere göre verilmesinden kaynaklandığı görülmüştür. Uzaktan M.Y.O Harita Kadastro bölümünde verilen 5 dersin 3 tanesinde canlı izleyen ve kayıttan izleyenler aynı seviyede başarılı olurken, hiç izlemeyenler anlamlı derecede başarısız olmuşlardır. Bunun temel sebebi sınavların gözetmen eşliğinde yapılması ve soruların dönem boyunca işlenen derslere göre sorulmasından kaynaklanmaktadır. Uzaktan Tezsiz Yüksek Lisans derslerinin hiç takip edilmeme oran %24,5 iken, Uzaktan M.Y.O. Harita Kadastro bölümü derslerinin hiç takip edilmeme oranı %45,28 olarak gerçekleşmiştir.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan Eğitim, Devam-Devamsızlık, Başarı

---

* Bu çalışma 2nd International Congress on Education, Distance Education and Educational Technology- ICDET 2016'da 5 Şubat tarihinde bildiri olarak sunulmuştur.

** Yard. Doç. Dr., Gazi Üniversitesi, ozdendemirkan@gmail.com

*** Öğrt., Sinop İl Milli Eğitim Müdürlüğü, engin_bayra@hotmail.com

**** Arş. Gör., Afyon Kocatepe Üniversitesi, emrebaysan@gmail.com

**THE EFFECTS OF ATTANDANCES OF THE STUDENTS WHO ENROLLED IN
DISTANCE EDUCATION COURSES ON THEIR FINAL SCORES
(AFYON KOCATEPE UNIVERSITY SAMPLE)**

ABSTRACT

The aim of this study is to investigate the effects of attendances of the students who enrolled in distance education courses offered by Afyon Kocatepe University on their final scores and is to analyze the results in the course lecturers' perspectives. In this research, weak - static group comparison experimental design was utilized, because groups are already existing. Members of the groups are not assigned randomly. Researchers is to study the interaction of one independent variable (attendance to courses) with one dependent variable (final scores), so the study is called one factorial design. The study is also consist of different groups, so the study is called between subjects examination. The research was conducted with the participation of 47 post-graduate students from Department of Curriculum and Instruction and 28 Vocational School students from Survey and Cadastre program in 2014-2015 Spring Semester. All courses were online and synchronous. All students attend to 5 courses which are lectured by academics. There are three attendance groups. The first one is consist those who follow lessons lively, the second one is consist those who follow on from registration and the last group consist those who do not follow anyway. For gathering data, students' attendances lists and their final scores are used. The academics declarations are also considered. As a result, there are no significant difference between three groups formed from post-graduate students. Neither between the first and the second group, or the first and the third one, nor the second and the third one. The main reason for not finding a significant difference is that final score grading criteria is not according to topics covered during the semester, but according to required assignments or projects. In the vocational school, there are not a significant difference between three groups for 5 courses, but for 3 of 5 courses, there are significant difference between the first (& the second group) and the third group. The third group failed because of not attendance lively or from registry. The main reason for finding a significant difference is that final score grading criteria is according to topics covered during the semester and the formal examination performed with supervisors. The third group percentage of all is %24,5 in post-graduate students where as %45,28 in Vocational School students

Key Words: Distance Education, Attendance, Success

1. GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Bilim ve Teknoloji baş döndürücü hızda ilerlemektedir. Gelişme, beraberinde bir çok yeni koşullar ortaya koymaktadır. Toplumlar, ortaya çıkan yeni koşullara uyum sağlayabilmek için yeni yöntem ve teknikler geliştirmek durumundadır. Özellikle bilişim teknolojileri günlük hayatımızda etkin olarak kullanılmasına bağlı olarak bilgi toplumu kavramı ön plana çıkmıştır. Bilgi toplumu, bilgiyi arayan, ona ulaşabilen, ulaştığı ve elde ettiği bilgileri sınıflandırabilen, depolayabilen ve en iyi şekilde değerlendirebilen bireylerden oluşan toplumdur. (Tebliğler Dergisi, 1998:s.2492) Bilgi toplumlarının temelinde ise teknoloji bulunmaktadır (Akkoyunlu, 1995). 1980'li yıllardan beri bilgisayar donanımı ve yazılımında yaşanan önemli ilerlemeler bilgisayarlı öğrenmenin örgün öğretime dayalı olmaktan çıkıp yaş, mekan ve zaman sınırlamalarını da ortadan kalkmaktadır. Buna bağlı olarak uzaktan eğitimin günlük hayatımızın her alanında etkisi görülmeye başlanmıştır.

Alanyazında uzaktan eğitim ile ilgili yapılmış birçok tanıma rastlamak mümkündür. Moore'a göre uzaktan eğitim "Öğrencinin varlığı ile sürekli yerine getirilmesi gereken öğrenme davranışlarını içeren, öğrenme davranışlarından ayrı bir biçimde gerçekleştirilen öğretme davranışlarındaki öğretim yöntemleri ailesi olarak tanımlanabilir; yani öğretmen ve öğrenci arasındaki iletişim, basılı; elektronik; mekanik ya da başka aygıtlarla kolaylaştırılmalıdır" (Moore & Anderson, 2003).

Kaya'ya göre ise öğrenci danışmanlığı, öğrenci başarısının gözetilmesi ve korunması ve öğrenilen materyalin gösterilmesinde, her biri sorumluluk alan öğretmenlerin oluşturduğu bir ekip tarafından yürütülen kendi kendine çalışma şeklinin sistematik olarak düzenlenmesidir (Kaya, 2002).

Milli Eğitim Bakanlığı'nın yapmış olduğu tanımda ise uzaktan eğitim, geleneksel öğrenme-öğretme yöntemlerindeki sınırlılıklar nedeniyle sınıf içi etkinliklerin yürütülme olanağı bulunmadığı durumlarda eğitim çalışmalarını planlayanlar ve uygulayanlar ile öğrenenler arasında iletişim ve etkileşimin özel olarak hazırlanmış öğretim üniteleri ve çeşitli ortamlar yoluyla belli bir merkezden sağlandığı bir öğretim yöntemidir (MEB, 2013).

Uzaktan eğitim eşzamanlı (senkron) ve farklı zamanlı (asenkron) eğitim adı altında iki şekilde yapılabilmektedir. Senkron eğitim hazırlıklı olan öğretmen ya da eğitmen öğrencilerle sanal ortamda buluşur ve eğitim aktivitesi eş zamanlı olarak gerçekleştirilir (Live e-Learning/Online Colloborative e-Learning). Bu tür ortamların en önemli avantajı, “öğrencilerle öğrenciler” ya da “eğiticilerle öğrenciler” arasındaki etkileşimi sağlayabilecek araçların kullanımına uygun olmaları nedeniyle geleneksel sınıf eğitimlerinin vazgeçilemez tartışma havasını eğitim ortamına aktarabilmeleridir. Asenkron eğitimde eğitici ya da öğretmen, eğitim materyallerini, öğrenme aktivitesi gerçekleşmeden önce hazırlamış ve kaydetmiş olmalıdır. Öğrenci de kaydedilmiş eğitim materyallerine ne zaman ve nereden ulaşacağına kendisi karar vermektedir (On-demand e-Learning/ Self-Paced e-Learning).

Senkron uzaktan eğitim farklı mekanlarda bulunan öğrenci ve öğretmenleri aynı zaman diliminde bir araya getirerek uzaktan eğitimi yeni bir boyuta taşımıştır (Kantar & ark., 2008). Asenkron eğitimin birtakım dezavantajlarını kısmen de olsa avantaja çevirebilmesi bakımından eğitimin en azından belirli bir kısmının senkron eğitim veya etkinleştirilmiş asenkron eğitim (iletişim araçlarıyla zenginleştirilmiş) ile yapılması araştırmacılar tarafından öngörülmektedir (Duran, Önal ve Kurtuluş, 2006, akt.Baki ve ark.2009). Peki derslerin senkron ya da asenkron oluşu öğrenci başarısında herhangi bir farklılığa yol açmakta mıdır? Ya da eğitimin en azından belirli bir kısmının senkron eğitim veya etkinleştirilmiş asenkron eğitim ile yapılması öğrenci başarısını etkilemekte midir?

Senkron ortamda canlı bağlantı yoluyla, eş zamanlı olarak, kullanıcılar ve sunucu (öğrenciler ve eğitimci) etkileşimli olarak uygulama içindedirler. Bu uygulamada öğrenciler soru sorabilir, birbirleri ile tartışabilir veya test çözebilirler (Toker Gökçe, 2008).

Seven (2012), örgün eğitime devam eden öğrenciler ile uzaktan eğitim yoluyla aynı dersi alan öğrencileri başarıları açısından karşılaştırmış, uzaktan eğitime katılan öğrencilerin daha başarılı olduklarını tespit etmiştir. Özturan, Egeli ve Darcan (2000), örgün eğitime devam eden öğrencilerle uzaktan eğitime katılan öğrencilerin başarılarına bakmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen veriler doğrultusunda öğrenme başarısı açısından belirgin fark olmadığını ortaya koymuşlardır. Özköse, Arı ve Çakır (2013) Uzaktan eğitimin SWOT analizini yaptıkları farklı bir araştırmada ise uzaktan eğitimin, gelişen teknolojiyi yakalayamadığını vurgulamışlardır. Duran, Önal ve Kurtuluş (2006), eğitimin en azından belirli bir kısmının senkron eğitim veya etkinleştirilmiş asenkron eğitim (iletişim araçlarıyla zenginleştirilmiş) ile yapılmasının daha başarılı sonuçlar verdiğini belirtmişlerdir. Yorgancı (2013) ise, senkron ve asenkron eğitim yöntemlerinin bütünleştirilmesiyle oluşturulan web tabanlı eğitim yönteminin matematik eğitimindeki etkilerini incelemiştir. Yapılan araştırma sonucunda, web tabanlı matematik eğitimi uygulamasının öğrencilerin başarısını artırmada etkili bir yöntem olduğunu ortaya koymuştur.

Alan yazın incelendiğinde araştırmalarda genel olarak örgün ve uzaktan eğitim karşılaştırmalarının yapıldığı görülmektedir. Oysa derslerin canlı ve kayıttan takiplerinin ya da hiç izlenmemesinin başarıyı nasıl etkilediğine yönelik bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu araştırma ile alanyazındaki bu eksikliği gidermek adına uzaktan yüksek lisans eğitim yapan Afyon Kocatepe Üniversitesi Eğitim Programları ve Öğretimi Tezsiz Yüksek Lisans

öğrencilerinin ve Uzaktan Eğitim Meslek Yüksek Okulu Harita Kadastro Bölümü öğrencilerinin eğitimlerine eşzamanlı katılma, farklı zamanlı katılma ya da hiç katılmama açısından inceleyerek başarı durumlarının araştırılması ve karşılaştırılması hedeflenmiştir.

1.2. Araştırmanın Amacı & Problemleri

Bu çalışmanın amacı Afyon Kocatepe Üniversitesinde uzaktan eğitim yoluyla eğitim alan öğrencilerin dersleri takip etmelerinin dönem sonundaki başarılarına etkisini incelemektir.

Bu bağlamda aşağıdaki alt problemlere cevap aranmaktadır.

- Öğrencilerden dersleri sistem üzerinden canlı takip edenlerle kayıttan takip edenlerin dönem sonundaki başarıları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- Öğrencilerden dersleri sistem üzerinden canlı takip edenlerle hiç takip etmeyenlerin dönem sonundaki başarıları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- Öğrencilerden dersleri sistem üzerinden kayıttan takip edenlerle hiç takip etmeyenlerin dönem sonundaki başarıları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

1.3. Araştırmanın Önemi

Örgün eğitimin bazen alternatifi bazen de destekleyicisi olan uzaktan eğitim uygulamaları günümüzde yaygınca kullanılmaktadır. Uzaktan eğitim için kullanılan çeşitli teknolojiler öğrencilere çeşitli imkanlar sunmaktadır. Örneğin öğrenci dersleri canlı takip edebilmekte, öğretim görevlisine bilgisayar aracılığıyla sorular sorabilmekte, arkadaşlarıyla işlenen konuları tartışabilmekte; canlı izleyemediği dersleri kayıttan takip edebilmektedir. Uzaktan eğitimin temel amacı olan zamandan ve mekandan bağımsız eğitim yapma ilkesi tam da bu noktada öğrencilerin işini kolaylaştırmaktadır. İsteddiği zaman dersi istediği yerden izleme imkanı gibi. Bütün bu özelliklerin yanı sıra tecrübe edilen bir başka noktada sisteme kayıtlı öğrencilerin derslerin ne kadarını aksattıklarıdır. Örgün eğitimde uygulanan devam zorunluluğu yüzlerce kişinin kayıtlı olduğu uzaktan eğitim uygulamaları için geçerli olamamaktadır. Öğrenciler dersleri ister canlı ister kayıttan izlemekte, isterlerse hiç izlememektedir. Dersleri hiçbir şekilde takip etmemiş öğrencilerin yıl sonu ne derecede ve ne şekilde başarılı oldukları soru işareti olarak durmaktadır. Öğrencilerin bu yaklaşımlarının yıl sonu başarılarını ne şekilde etkilediği belirlenirse, uzaktan eğitim koordinatörleri de bu sonuçlara göre politikalarını tekrardan düzenleme imkanı bulacaktır. Dersi canlı takip eden öğrencilerle kayıttan takip eden öğrenciler arasında anlamlı bir farkın çıkmaması durumunda senkron eğitimde direktmenin anlamsız olacağı ya da Senkron eğitimin kendine özgü avantajlarının derslerde işletilemediği öngörülebilir. Eğer canlı takip edenlerin başarıları daha anlamlı çıkarsa kayıttan takip eden veya hiç takip etmeyen öğrencileri canlı takip etmeye teşvik etmek anlamlı olacaktır. Bununla birlikte dersleri hiç takip etmeyen fakat bir şekilde başarılı olan öğrencilerin varlığı söz konusu olursa, uzaktan eğitim derslerinin içeriği-geçerliliği sorgulanmaya açık hale gelecektir. Bunun neden kaynaklandığını belirlemek bu çalışmaya yeni bir boyut katacak, bu sorunu aşmak içinde nitel verilere ihtiyaç duyulacaktır. Yapılan bu çalışma ile günümüzde yaygınlaşan uzaktan eğitim kurumlarının öğrencilere yönelik politikalarına ışık tutacaktır. Yapılan önceki araştırmalara güncel bir yaklaşım getirerek uzaktan eğitimin geleceğiyle ilgili tespit yapma açısından araştırma önem arz etmektedir.

1.4. Araştırmanın Varsayımları & Sınırlılıkları

- Öğrencilerin sisteme bağlandıklarında dersleri bizzat takip ettikleri varsayılmaktadır.
- Katılımcılar Afyon Kocatepe Üniversitesi bünyesinde eğitim alan öğrencilerle sınırlıdır.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışma nicel deneysel bir araştırmadır. Çalışmada zayıf deneysel desenlerden *Statik Grup Karşılaştırmalı Desen* (The Static-Group Comparison Design) kullanılmıştır. Bu desene göre hazır olan gruplardan biri deney diğeri kontrol grubu olarak belirlenir. Gruplara seçkisiz atama söz konusu değildir. (Büyüköztürk vd., 2013, s. 202; Fraenkel ve Wallen, 2009, s.266).

Tablo 1a. Statik Grup Karşılaştırmalı Desenin Simgesel Gösterimi.

	İşlem	Sontest
D	X	O1
K		O2

İlgilenilen bağımlı değişken üzerinde sadece bir bağımsız değişkenin (dersi takip etmek) etkisi incelendiğinden dolayı bu çalışma tek faktörlü bir desen olarak düzenlenmiştir. Farklı deneklerden oluşan grupların karşılaştırıldığı bu çalışma gruplararası desen kabul edilmektedir. (Büyüköztürk vd., 2013, s.199)

Bu çalışmada, *Dersi Canlı Takip Edenler*, *Dersi Kayıttan Takip Edenler*, *Dersleri Hiç Takip Etmeyenler* olmak üzere üç gruptan oluşmaktadır. Dolayısıyla üç tane deney ve üç tane de kontrol grubundan bahsedilebilir.

Tablo 1b. Çalışmadaki Deney ve Kontrol Grupları.

	Deney Grubu	Kontrol Grubu
1	Dersi Canlı Takip Edenler	Dersi Kayıttan Takip Edenler
2	Dersi Canlı Takip Edenler	Dersi Hiç Takip Etmeyenler
3	Dersi Kayıttan Takip Edenler	Dersi Hiç Takip Etmeyenler

2.2. Katılımcı Grubu

Bu çalışmanın katılımcı grubu 2014-2015 Bahar döneminde Afyon Kocatepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretimi Anabilim Dalında uzaktan eğitim yoluyla tezsiz yüksek lisans yapan 28 öğrenci ve Afyon Kocatepe Üniversitesi Uzaktan Eğitim Meslek Yüksek Okulu Harita Kadastro bölümünde okuyan 47 öğrenci, toplamda ise 75 öğrenciden oluşmaktadır. Öğrenciler bu dönemde toplamda 5'er farklı ders almışlardır. Dersler ilgili fakülte'deki öğretim üyeleri tarafından yürütülmüştür.

Tezsiz yüksek lisansta; *Çağdaş Eğitim Akımları* dersine kayıtlı 21, *Eğitimde Yeni Yönelimler* dersine kayıtlı 25, *İleri Araştırma Teknikleri* dersine kayıtlı 21, *Sınıf Yönetiminde Kuramlar* dersine kayıtlı 32 ve son olarak *Test Geliştirme Teknikleri* dersine kayıtlı 24 öğrenci bulunmaktadır.

Harita Kadastro bölümünde; *Arazi Ölçmeleri II* dersine kayıtlı 45, *Harita Çizimi I* dersine kayıtlı 40, *İmar Bilgisi* dersine kayıtlı 41, *Mesleki Hesaplamalar* dersine kayıtlı 43, ve *Türk Dili II* dersine kayıtlı 26 öğrenci bulunmaktadır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada hazır nicel veriler kullanılmıştır. Afyon Kocatepe Üniversitesinin uzaktan eğitim için kullandığı sisteme admin şifresi ile girilmiş ve 2014-2015 bahar dönemine ait veriler excel tablosu olarak indirilmiştir. Toplamda 10, 11, 12 ve 13 hafta işlenen 10 derse ait veriler elde edilmiştir. Veriler “*Kullanıcı Numarası*”, “*Ad*”, “*Ders Adı*”, “*Aktivite Adı*”, “*Class Name*”, “*Aktivite Tipi*”, “*Görüntüleme Sayısı*”, “*Tamamlama Tarihi*”, “*İlk Giriş Tarihi*”, “*Son Giriş Tarihi*” alanlarından oluşmaktadır. Öğrencilere ait vize ve final notları dersin öğretim üyelerinden bizzat alınmıştır. Veriler bir önceki okul dönemine ait olduğu için mezun öğrencilerle irtibata geçmekte sıkıntı yaşanmıştır. Bunun yerine her ders için çıkan sonuçlar öğretim üyeleri tarafından yorumlanmış ve araştırmacıya gerekli bilgileri sağlamışlardır.

2.4. Veri Analizi

Elde edilen nicel veriler ile, SPSS programı aracılığıyla, One-way Anova ve Independent Samples T-Test analizleri yapılmıştır. Anova testlerinde anlamlı fark çıkması durumunda Post-Hoc testlerine başvurulmuştur. Bunlara ek olarak not ortalamaları ve yüzdelik hesaplamalar kullanılmıştır.

3. BULGULAR

3.1. 2014-2015 Bahar dönemi Afyon Kocatepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tezsiz Yüksek Lisans programında açılan EGT-508 kodlu “Çağdaş Eğitim Akımları” dersinin analizleri aşağıdaki gibidir.

Bu ders kapsamında 13 haftada 21 öğrenciye canlı ders anlatılmıştır. Toplamda 273 dersin (13*21) sadece 73 tanesi canlı, 134 tanesi kayıttan geriye kalan 66 tanesi hiç izlenmemiştir. Bu sonuçlara göre derslerin %26,7’si canlı, %49’u kayıttan izlenirken %24,2’si hiç izlenmemiştir.

Tablo 2: EGT-508 dersinin betimsel analizi.

95% Confidence Interval for Mean						
	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	Lower Bound	Upper Bound
1	6	83,33	12,111	4,944	70,62	96,04
2	11	81,64	9,352	2,820	75,35	87,92
3	3	75,00	8,660	5,000	53,49	96,51
Total	20	81,15	10,007	2,238	76,47	85,83

Bir dönem boyunca verilen bu ders toplamda 13 haftadan oluşmaktadır. Her bir öğrenci 7 ve üzeri hafta istikrar sağladığı gruba atanmıştır. 1. grup derslerin yarısından fazlasını canlı takip edenlerden, 2. grup derslerin yarısından fazlasını kayıttan takip edenlerden ve 3. grup derslerin yarısından fazlasını hiç izlememiş öğrencilerden oluşmaktadır. Dersleri canlı takip eden 1. grupta 6 öğrenci, dersleri kayıttan takip eden 2. grupta 11 öğrenci, dersleri hiç takip etmeyen 3. grupta 3 öğrenci bulunmaktadır. Final notları baz alınarak yapılan istatistiklerde dersleri online-

canlı takip eden öğrencilerin ortalamaları diğer gruplara göre daha yüksektir. Aynı şekilde dersleri kayıttan takip eden öğrenciler hiç takip etmeyen grubundaki öğrencilerden daha başarılıdır. 21 kişiden oluşan öğrencilerden 1 tanesi herhangi bir gruba uymadığı için çıkarılmıştır.

Tablo 3: EGT-508 dersinin Anova sonuçları

ANOVA-Final Notları					
	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	144,671	2	72,336	,700	,511
Within Groups	1757,879	17	103,405		
Total	1902,550	19			

Yapılan Anova Testi sonucunda Sig. Değeri $0,511 > 0,05$ olduğundan dolayı gruplar arası anlamlı bir fark yok demektir. Bu sonuçlara göre, derslerin yarısından fazlasını canlı takip edenlerle, derslerin yarısından fazlasını kayıttan takip edenler ve derslerin yarısından fazlasını hiç takip etmemiş öğrenciler arasında final notları yönünden anlamlı bir farklılık yoktur.

3.2. 2014-2015 Bahar dönemi Afyon Kocatepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tezsiz Yüksek Lisans programında açılan EGT-514 kodlu “Eğitimde Yeni Yönelimler” dersinin analizleri aşağıdaki gibidir.

Bu ders kapsamında 13 haftada 25 öğrenciye canlı ders anlatılmıştır. Toplamda 325 dersin (13*25) sadece 68 tanesi canlı, 188 tanesi kayıttan, geriye kalan 69 tanesi hiç izlenmemiştir. Bu sonuçlara göre derslerin %21’i canlı, % 58’i kayıttan izlenirken %21’i hiç izlenmemiştir.

Tablo 4: EGT-514 dersinin betimsel analizi

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean	
					Lower Bound	Upper Bound
1	5	79,00	8,216	3,674	68,80	89,20
2	12	76,67	6,513	1,880	72,53	80,81
3	3	83,33	2,887	1,667	76,16	90,50
Total	20	78,25	6,742	1,508	75,09	81,41

Bir dönem boyunca verilen bu ders toplamda 13 haftadan oluşmaktadır. Her bir öğrenci 7 ve üzeri hafta istikrar sağladığı gruba atanmıştır. 1. grup derslerin yarısından fazlasını canlı takip edenlerden, 2. grup derslerin yarısından fazlasını kayıttan takip edenlerden ve 3. grup derslerin yarısından fazlasını hiç izlememiş öğrencilerden oluşmaktadır. Dersleri canlı takip eden 1. grupta 5 öğrenci, dersleri kayıttan takip eden 2. grupta 12 öğrenci, dersleri hiç takip etmeyen 3. grupta 3 öğrenci bulunmaktadır. Final notları baz alınarak yapılan istatistiklere göre 3. gruptaki öğrencilerin ortalaması 1. gruptan; 1. grubun ortalaması da 2. gruptan daha yüksektir. 25 kişiden

oluşan toplam öğrencilerden 4 tanesi herhangi bir gruba uymadığı için, 1 tanesi de final sınavına girmediği için çıkarılmıştır.

Tablo 5: EGT-514 dersinin Anova sonuçları

ANOVA-Final Notları					
	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	110,417	2	55,208	1,246	,313
Within Groups	753,333	17	44,314		
Total	863,750	19			

Yapılan Anova Testi sonucunda Sig. Değeri $0,313 > 0,05$ olduğundan dolayı gruplar arası anlamlı bir fark yok demektir. Bu sonuçlara göre, derslerin yarısından fazlasını canlı takip edenlerle, derslerin yarısından fazlasını kayıttan takip edenler ve derslerin yarısından fazlasını hiç takip etmemiş öğrenciler arasında final notları yönünden anlamlı bir farklılık yoktur.

3.3. 2014-2015 Bahar dönemi Afyon Kocatepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tezsiz Yüksek Lisans programında açılan EGT-502 kodlu “İleri Araştırma Teknikleri” dersinin analizleri aşağıdaki gibidir.

Bu ders kapsamında 13 haftada 21 öğrenciye canlı ders anlatılmıştır. Toplamda 273 dersin (13*21) sadece 81 tanesi canlı, 121 tanesi kayıttan izlenmiş, geriye kalan 71 tanesi hiç izlenmemiştir. Bu sonuçlara göre derslerin %30’u canlı, % 44’ü kayıttan izlenirken %26’sı hiç izlenmemiştir.

Tablo 6: EGT-502 dersinin betimsel analizi

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean	
					Lower Bound	Upper Bound
1	7	78,29	11,499	4,346	67,65	88,92
2	9	91,11	8,781	2,927	84,36	97,86
3	5	77,00	13,509	6,042	60,23	93,77
Total	21	83,48	12,376	2,701	77,84	89,11

Bir dönem boyunca verilen bu ders toplamda 13 haftadan oluşmaktadır. Her bir öğrenci 7 ve üzeri hafta istikrar sağladığı gruba atanmıştır. 1. grup derslerin çoğunluğunu canlı takip edenlerden, 2. grup derslerin yarısından fazlasını kayıttan takip edenlerden ve 3. grup derslerin yarısından fazlasını hiç izlememiş öğrencilerden oluşmaktadır. Dersleri canlı takip eden 1. grupta 7 öğrenci, dersleri kayıttan takip eden 2. grupta 9 öğrenci, derslerin çoğunluğunu hiç takip etmeyen 3. grupta 5 öğrenci bulunmaktadır. Final notları baz alınarak yapılan istatistiklere göre 2. grup, 1. gruptan; 1. grup da 3 gruptan birbirine yakın puanlar almalarına rağmen daha başarılıdır. Sınıf mevcudu toplam 21 öğrenciden oluşmaktadır.

Tablo 7: EGT-502 dersinin Anova sonuçları

ANOVA-Final Notları					
	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	922,921	2	461,460	3,881	,040
Within Groups	2140,317	18	118,907		
Total	3063,238	20			

Yapılan Anova Testi sonucunda Sig. Değeri $0,04 < 0,05$ olduğundan dolayı gruplar arası anlamlı bir fark var demektir.

Tablo 8: EGT-502 dersinin varyansların homojenliği sonuçları

Test of Homogeneity of Variances-Final Notları			
Levene Statistic	df1	df2	Sig.
1,218	2	18	,319

Anova testinde 3 tane grubun aldıkları final notları arasında anlamlı bir fark olduğundan dolayı *Homogeneity of Variances* testi yapılmıştır. Bu testin sonucuna göre Sig. Değeri $0,319 > 0,05$ bulunmuştur. Bu sonuçlara göre varyansların homojen dağıldığından söz edilebilir. Varyansların homojen dağılması, grup sayılarının birbirinden farklı olması ve grup sayısının 3 ile sınırlı olması sebebiyle LSD-Post-hoc testi uygun görülmüştür.

Tablo 9: EGT-502 dersine ait LSD Post-Hoc testi

(I) Klas	(J) Klas	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
					Lower Bound	Upper Bound
1	2	-12,825*	5,495	,031	-24,37	-1,28
	3	1,286	6,385	,843	-12,13	14,70
2	1	12,825*	5,495	,031	1,28	24,37
	3	14,111*	6,082	,032	1,33	26,89
3	1	-1,286	6,385	,843	-14,70	12,13
	2	-14,111*	6,082	,032	-26,89	-1,33

*. The mean difference is significant at the 0.05 level.

Varyansları eşit dağılımına göre yapılan LSD Post Hoc testine göre de 1. ve 2. grup arasında (Sig. $0,031 < 0,05$) ve 2. ve 3. grup arasında (Sig. $0,032 < 0,05$) anlamlı bir fark varken; 1. ve 3. Grup arasında (Sig. $0,843 > 0,05$) anlamlı bir fark bulunamamıştır. Bu skorlar (her ne

kadar hiç izlemeyenlerin final puanları biraz düşük olsa da) dersi canlı izleyenlerle hiç izlemeyenler arasında anlamlı bir farkın olmadığını ortaya koymaktadır.

3.4. 2014-2015 Bahar dönemi Afyon Kocatepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tezsiz Yüksek Lisans programında açılan EGT-506 kodlu “Test Geliştirme Teknikleri” dersinin analizleri aşağıdaki gibidir.

Bu ders kapsamında 13 haftada 24 öğrenciye canlı ders anlatılmıştır. Toplamda 312 dersin (13*24) sadece 60 tanesi canlı, 182 tanesi kayıttan geriye kalan 70 tanesi hiç izlenmemiştir. Bu sonuçlara göre derslerin %19,2’si canlı, % 58,3’ü kayıttan izlenirken %22,4’ü hiç izlenmemiştir.

Tablo 10: EGT-506 dersinin betimsel analizi

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean	
					Lower Bound	Upper Bound
1	4	76,25	6,292	3,146	66,24	86,26
3	14	75,57	6,321	1,689	71,92	79,22
4	4	77,50	6,455	3,227	67,23	87,77
Total	22	76,05	6,075	1,295	73,35	78,74

Bir dönem boyunca verilen bu ders toplamda 13 haftadan oluşmaktadır. Her bir öğrenci 7 ve üzeri hafta istikrar sağladığı gruba atanmıştır. 1. grup derslerin yarısından fazlasını canlı takip edenlerden, 2. grup derslerin yarısından fazlasını kayıttan takip edenlerden ve 3. grup derslerin yarısından fazlasını hiç izlememiş öğrencilerden oluşmaktadır. Dersleri canlı takip eden 1. grupta 4 öğrenci, dersleri kayıttan takip eden 2. grupta 14 öğrenci, dersleri hiç takip etmeyen 3. grupta 4 öğrenci bulunmaktadır. Final notları baz alınarak yapılan istatistiklerde 1., 2. ve 3. Grupların ortalamaları birbirlerine çok yakındır. 24 kişiden oluşan öğrencilerden 1 tanesi herhangi bir gruba uymadığı için, 1 öğrenci de final sınavına katılmadığı için çıkarılmıştır.

Tablo 11: EGT-506 dersinin Anova sonuçları

ANOVA-Final Notları					
	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	11,776	2	5,888	,147	,865
Within Groups	763,179	19	40,167		
Total	774,955	21			

Yapılan Anova Testi sonucunda Sig. Değeri 0,865>0,05 olduğundan dolayı gruplar arası anlamlı bir fark yok demektir. Bu sonuçlara göre, derslerin yarısından fazlasını canlı takip edenlerle, derslerin yarısından fazlasını kayıttan takip edenler ve derslerin yarısından fazlasını hiç takip etmemiş öğrenciler arasında final notları yönünden anlamlı bir farklılık yoktur.

3.5. 2014-2015 Bahar dönemi Afyon Kocatepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tezsiz Yüksek Lisans programında açılan EGT-510 kodlu “Sınıf Yönetiminde Kuramlar” dersinin analizleri aşağıdaki gibidir.

Bu ders kapsamında 12 haftada 26 öğrenciye canlı ders anlatılmıştır. Toplamda 312 dersin (12*26) sadece 61 tanesi canlı, 160 tanesi kayıttan geriye kalan 91 tanesi hiç izlenmemiştir. Bu sonuçlara göre derslerin %19,6’sı canlı, % 51,3’ü kayıttan izlenirken %29,1’i hiç izlenmemiştir.

Tablo 12: EGT-510 dersinin betimsel analizi

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean	
					Lower Bound	Upper Bound
1	5	90,00	,000	,000	90,00	90,00
2	13	90,77	2,774	,769	89,09	92,45
3	5	92,00	2,739	1,225	88,60	95,40
Total	23	90,87	2,455	,512	89,81	91,93

Bir dönem boyunca verilen bu ders toplamda 12 haftadan oluşmaktadır. Her bir öğrenci 6 ve üzeri hafta istikrar sağladığı gruba atanmıştır. 1. grup derslerin yarısını ve yarıdan fazlasını canlı takip edenlerden, 2. grup derslerin yarısını ve yarıdan fazlasını kayıttan takip edenlerden ve 3. grup derslerin yarısını ve yarıdan fazlasını hiç izlememiş öğrencilerden oluşmaktadır. Dersleri canlı takip eden 1. grupta 5 öğrenci, dersleri kayıttan takip eden 2. grupta 13 öğrenci, derslerin çoğunluğunu hiç takip etmeyen 3. grupta 5 öğrenci bulunmaktadır. Final notları baz alınarak yapılan istatistiklere göre 3 grubun notları birbirine çok yakındır. Sınıf mevcudu toplam 26 öğrenciden oluşmaktadır. 1 öğrenci herhangi bir gruba uymadığı için, 2 öğrenci de finale girmediği için çıkartılmıştır.

Tablo 13: EGT-510 dersinin Anova sonuçları

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	10,301	2	5,151	,842	,445
Within Groups	122,308	20	6,115		
Total	132,609	22			

Yapılan Anova Testi sonucunda Sig. Değeri 0, 445>0,05 olduğundan dolayı gruplar arası anlamlı bir fark yok demektir.

3.6. Eğitim Programları ve Öğretimi Anabilim Dalı uzaktan tezsiz yüksek lisans 2014-2015 bahar dönemi derslerin ortak sonuçları

Tablo 14: 5 Dersin betimsel analizi

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean	
					Lower Bound	Upper Bound
1	27	81,41	9,826	1,891	77,52	85,29
2	59	82,64	9,481	1,234	80,17	85,11
3	20	81,50	10,013	2,239	76,81	86,19
Total	106	82,11	9,595	,932	80,27	83,96

Bu sonuçlara göre dersleri canlı takip eden 1. grupta 27 öğrenci, dersleri kayıttan takip eden 2. grupta 59 öğrenci, derslerin çoğunluğunu hiç takip etmeyen 3. grupta 20 öğrenci bulunmaktadır. 3 farklı grubun ortalamaları birbirlerine çok yakındır.

Tablo 15: 5 Dersin Anova sonuçları

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	37,598	2	18,799	,201	,818
Within Groups	9629,044	103	93,486		
Total	9666,642	105			

Yapılan Anova Testi sonucunda Sig. Değeri $0,818 > 0,05$ olduğundan dolayı gruplar arası anlamlı bir fark yok demektir.

5 dersin toplamında öğrenciler 1495 dersin (%23) 343'ünü canlı, (%52,5) 785'ini kayıttan, (%24,5) 367 tanesini hiç izlememişlerdir.

3.7. 2014-2015 Bahar dönemi Afyon Kocatepe Üniversitesi Uzaktan Eğitim Meslek Yüksek Okulu Harita Kadastro bölümünde açılan Arazi Ölçmeleri 2 dersinin analizleri aşağıdaki gibidir.

Bu ders kapsamında 11 haftada 45 öğrenciye canlı ders anlatılmıştır. Toplamda 495 dersin (11*45) sadece 152 tanesi canlı, 167 tanesi kayıttan, geriye kalan 176 tanesi hiç izlenmemiştir. Bu sonuçlara göre derslerin %30,7'si canlı, % 33,7'si kayıttan izlenirken %35,6'sı hiç izlenmemiştir.

Tablo 16: Arazi Ölçmeleri 2 dersinin betimsel analizi

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean	
					Lower Bound	Upper Bound
1	13	57,54	20,557	5,702	45,12	69,96
2	10	54,60	27,363	8,653	35,03	74,17
3	14	34,21	23,972	6,407	20,37	48,06
Total	37	47,92	25,581	4,206	39,39	56,45

Bir dönem boyunca verilen bu ders toplamda 11 haftadan oluşmaktadır. Her bir öğrenci 6 ve üzeri hafta istikrar sağladığı gruba atanmıştır. 1. grup derslerin çoğunluğunu canlı takip edenlerden, 2. grup derslerin yarısından fazlasını kayıttan takip edenlerden ve 3. grup derslerin yarısından fazlasını hiç izlememiş öğrencilerden oluşmaktadır. Dersleri canlı takip eden 1. grupta 13 öğrenci, dersleri kayıttan takip eden 2. grupta 10 öğrenci, dersleri hiç takip etmeyen 3. grupta 14 öğrenci bulunmaktadır. Final notları baz alınarak yapılan istatistiklerde dersleri online-canlı takip eden öğrencilerin ortalamaları diğer gruplara göre daha yüksektir. Aynı şekilde dersleri kayıttan takip eden öğrenciler hiç takip etmeyen grubundaki öğrencilerden daha başarılıdır. Sınıf mevcudları 45 öğrenciden oluşmaktadır. 3 öğrenci herhangi bir gruba uymadığı için, 5 öğrenci de finale girmediği için çıkarılmıştır.

Tablo 17: Arazi Ölçmeleri 2 dersinin Anova sonuçları

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	4278,769	2	2139,384	3,773	,033
Within Groups	19279,988	34	567,058		
Total	23558,757	36			

Yapılan Anova Testi sonucunda Sig. Değeri $0,033 < 0,05$ olduğundan dolayı gruplar arası anlamlı bir fark var demektir. Bu sonuçlara göre derslerin yarısından fazlasını canlı takip edenlerle, derslerin yarısından fazlasını kayıttan takip edenler ve derslerin yarısından fazlasını hiç takip etmemiş öğrenciler arasında final notları yönünden anlamlı bir farklılık vardır. Bu sonuca bağlı olarak yapılan homojenlik testi aşağıdaki gibidir.

Tablo 18: Arazi Ölçmeleri 2 dersinin varyansların homojenliği sonuçları

Test of Homogeneity of Variances-Final Notları			
Levene Statistic	df1	df2	Sig.
,582	2	34	,564

Sig. Değerinin $0,564 > 0,05$ olduğuna göre varyanslar homojen dağılmıştır. Bu sonuca göre yapılan Post hoc testi sonuçları aşağıdaki gibidir. Varyansların homojen dağılması, grup

sayılarının birbirinden farklı olması ve grup sayısının 3 ile sınırlı olması sebebiyle LSD-Post-hoc testi uygun görülmüştür.

Tablo 19: Arazi Ölçmeleri 2 dersinin LSD Post-Hoc Testi

(I) sınıf	(J) sınıf	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
					Lower Bound	Upper Bound
1	2	2,938	10,016	,771	-17,42	23,29
	3	23,324*	9,172	,016	4,68	41,96
2	1	-2,938	10,016	,771	-23,29	17,42
	3	20,386*	9,860	,046	,35	40,42
3	1	-23,324*	9,172	,016	-41,96	-4,68
	2	-20,386*	9,860	,046	-40,42	-,35

*. The mean difference is significant at the 0.05 level.

Varyansları eşit dağılımına göre yapılan LSD post hoc testine göre de 1. grup ve 2. grup arasında anlamlı bir fark bulunamazken (Sig. 0,771>0,05), 1. ve 3. grup (Sig. 0,016<0,05); ve 2.ve 3. grup (Sig. 0,046<0,05) arasında anlamlı farklar vardır. Bu skorlar dersi canlı veya kayıttan izleyenler arasında anlamlı bir fark olmadığını ortaya koyarken, dersi hiç izlemeyenlerin anlamlı bir şekilde başarısız olduğunu göstermektedir.

3.8. 2014-2015 Bahar dönemi Afyon Kocatepe Üniversitesi Uzaktan Eğitim Meslek Yüksek Okulu Harita Kadastro bölümünde açılan “Harita Çizimi 1” dersinin analizleri aşağıdaki gibidir.

Bu ders kapsamında 10 haftada 40 öğrenciye canlı ders anlatılmıştır. Toplamda 400 dersin (10*40) sadece 117 tanesi canlı, 69 tanesi kayıttan, geriye kalan 214 tanesi hiç izlenmemiştir. Bu sonuçlara göre derslerin %29,25’i canlı, % 17,25’i kayıttan izlenirken %53,5’i hiç izlenmemiştir.

Tablo 20: Harita Çizimi 1 dersinin betimsel analizi

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean	
					Lower Bound	Upper Bound
1	11	73,45	13,178	3,973	64,60	82,31
2	6	86,67	15,731	6,422	70,16	103,18
3	19	80,00	12,074	2,770	74,18	85,82
Total	36	79,11	13,424	2,237	74,57	83,65

Bir dönem boyunca verilen bu ders toplamda 10 haftadan oluşmaktadır. Her bir öğrenci 5 ve üzeri hafta istikrar sağladığı gruba atanmıştır. 1. grup derslerin yarısından fazlasını canlı takip

edenlerden, 2. grup derslerin yarısından fazlasını kayıttan takip edenlerden ve 3. grup derslerin yarısından fazlasını hiç izlememiş öğrencilerden oluşmaktadır. Dersleri canlı takip eden 1. grupta 11 öğrenci, dersleri kayıttan takip eden 2. grupta 6 öğrenci, dersleri hiç takip etmeyen 3. grupta 19 öğrenci bulunmaktadır. Final notları baz alınarak yapılan istatistiklerde dersleri online-canlı takip eden öğrencilerin ortalamaları diğer gruplara göre daha düşüktür. Dersleri kayıttan takip eden öğrenciler hiç takip etmeyen grubundaki öğrencilerden daha başarılıdır. Sınıf mevcudu toplam 40 öğrenciden oluşmaktadır. 1 öğrenci herhangi bir gruba uymadığı için, 3 öğrenci de finale girmediği için çıkarılmıştır.

Tablo 21: Harita Çizimi 1 dersinin Anova sonuçları

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	709,495	2	354,747	2,091	,140
Within Groups	5598,061	33	169,638		
Total	6307,556	35			

Yapılan Anova Testi sonucunda Sig. Değeri 0,140 > 0,05 olduğundan dolayı gruplar arası anlamlı bir fark yok demektir. Bu sonuçlara göre derslerin yarısından fazlasını canlı takip edenlerle, derslerin yarısından fazlasını kayıttan takip edenler ve derslerin yarısından fazlasını hiç takip etmemiş öğrenciler arasında final notları yönünden anlamlı bir farklılık yoktur.

3.9. 2014-2015 Bahar dönemi Afyon Kocatepe Üniversitesi Uzaktan Eğitim Meslek Yüksek Okulu Harita Kadastro bölümünde açılan “İmar Bilgisi” dersinin analizleri aşağıdaki gibidir

Bu ders kapsamında 11 haftada 41 öğrenciye canlı ders anlatılmıştır. Toplamda 451 dersin (11*41) sadece 139 tanesi canlı, 72 tanesi kayıttan, geriye kalan 240 tanesi hiç izlenmemiştir. Bu sonuçlara göre derslerin %30,8'i canlı, %16'sı kayıttan izlenirken %53,2'si hiç izlenmemiştir.

Tablo 22: İmar Bilgisi dersinin betimsel analizi

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean	
					Lower Bound	Upper Bound
1	11	55,91	14,632	4,412	46,08	65,74
2	6	69,50	11,726	4,787	57,19	81,81
3	20	39,10	23,483	5,251	28,11	50,09
Total	37	49,03	22,554	3,708	41,51	56,55

Bir dönem boyunca verilen bu ders toplamda 11 haftadan oluşmaktadır. Her bir öğrenci 6 ve üzeri hafta istikrar sağladığı gruba atanmıştır. 1. grup derslerin çoğunluğunu canlı takip edenlerden, 2. grup derslerin yarısından fazlasını kayıttan takip edenlerden ve 3. grup derslerin yarısından fazlasını hiç izlememiş öğrencilerden oluşmaktadır. Dersleri canlı takip eden 1. grupta 11 öğrenci, dersleri kayıttan takip eden 2. grupta 6 öğrenci, dersleri hiç takip etmeyen 3. grupta 20 öğrenci bulunmaktadır. Final notları baz alınarak yapılan istatistiklerde dersleri kayıttan takip eden öğrencilerin ortalamaları diğer gruplara göre daha yüksektir. Aynı şekilde

dersleri canlı takip eden öğrenciler hiç takip etmeyen grubundaki öğrencilerden daha başarılıdır. Sınıf mevcudu toplam 41 öğrenciden oluşmaktadır. 1 öğrenci herhangi bir gruba uymadığı için, 3 öğrenci de finale girmediği için çıkarılmıştır.

Tablo 23: İmar Bilgisi dersinin Anova sonuçları

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	5006,764	2	2503,382	6,397	,004
Within Groups	13306,209	34	391,359		
Total	18312,973	36			

Yapılan Anova Testi sonucunda Sig. Değeri $0,004 < 0,05$ olduğundan dolayı gruplar arası anlamlı bir fark var demektir. Bu sonuçlara göre derslerin yarısından fazlasını canlı takip edenlerle, derslerin yarısından fazlasını kayıttan takip edenler ve derslerin yarısından fazlasını hiç takip etmemiş öğrenciler arasında final notları yönünden anlamlı bir farklılık vardır. Bu sonuca bağlı olarak yapılan homojenlik testi aşağıdaki gibidir.

Tablo 24: İmar Bilgisi dersinin varyansların homojenliği sonuçları

Test of Homogeneity of Variances-Final Notları			
Levene Statistic	df1	df2	Sig.
1,235	2	34	,304

Sig. Değerinin $0,304 > 0,05$ olduğuna göre varyanslar homojen dağılmıştır. Bu sonuca göre yapılan Post hoc testi sonuçları aşağıdaki gibidir. Varyansların homojen dağılması, grup sayılarının birbirinden farklı olması ve grup sayısının 3 ile sınırlı olması sebebiyle LSD-Post-hoc testi uygun görülmüştür.

Tablo 25: İmar Bilgisi dersinin LSD Post-Hoc Testi

(I) klas	(J) klas	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
					Lower Bound	Upper Bound
1	2	-13,591	10,040	,185	-33,99	6,81
	3	16,809*	7,426	,030	1,72	31,90
2	1	13,591	10,040	,185	-6,81	33,99
	3	30,400*	9,208	,002	11,69	49,11
3	1	-16,809*	7,426	,030	-31,90	-1,72
	2	-30,400*	9,208	,002	-49,11	-11,69

*. The mean difference is significant at the 0.05 level.

Varyansları eşit dağılımına göre yapılan LSD post hoc testine göre de 1. Grup ve 2. Grup arasında anlamlı bir fark bulunamazken (Sig. 0, 185>0,05), 1. ve 3. grup (Sig. 0, 030<0,05); ve 2.ve 3. grup (Sig. 0, 002<0,05) arasında anlamlı farklar vardır. Bu skorlar dersi canlı veya kayıttan izleyenler arasında anlamlı bir fark olmadığını ortaya koyarken, dersi hiç izlemeyenlerin anlamlı bir şekilde başarısız olduğunu göstermektedir.

3.10. 2014-2015 Bahar dönemi Afyon Kocatepe Üniversitesi Uzaktan Eğitim Meslek Yüksek Okulu Harita Kadastro bölümünde açılan Mesleki Hesaplamalar dersinin analizleri aşağıdaki gibidir

Bu ders kapsamında 13 haftada 43 öğrenciye canlı ders anlatılmıştır. Toplamda 559 dersin (13*43) sadece 160 tanesi canlı, 169 tanesi kayıttan, geriye kalan 230 tanesi hiç izlenmemiştir. Bu sonuçlara göre derslerin %28,6'sı canlı, % 30,2'si kayıttan izlenirken %41,1'i hiç izlenmemiştir.

Tablo 26: Mesleki Hesap dersinin betimsel analizi

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean	
					Lower Bound	Upper Bound
1	13	81,46	13,642	3,784	73,22	89,71
2	11	72,00	17,607	5,309	60,17	83,83
3	14	47,36	28,584	7,639	30,85	63,86
Total	38	66,16	25,639	4,159	57,73	74,59

Bir dönem boyunca verilen bu ders toplamda 13 haftadan oluşmaktadır. Her bir öğrenci 7 ve üzeri hafta istikrar sağladığı gruba atanmıştır. 1. grup derslerin çoğunluğunu canlı takip edenlerden, 2. grup derslerin yarısından fazlasını kayıttan takip edenlerden ve 3. grup derslerin yarısından fazlasını hiç izlememiş öğrencilerden oluşmaktadır. Dersleri canlı takip eden 1. grupta 13 öğrenci, dersleri kayıttan takip eden 2. grupta 11 öğrenci, dersleri hiç takip etmeyen 3. grupta 14 öğrenci bulunmaktadır. Final notları baz alınarak yapılan istatistiklerde dersleri online-canlı takip eden öğrencilerin ortalamaları diğer gruplara göre daha yüksektir. Aynı şekilde dersleri kayıttan takip eden öğrenciler hiç takip etmeyen grubundaki öğrencilerden daha başarılıdır. Sınıf mevcudu toplam 43 öğrenciden oluşmaktadır. 5 öğrenci finale girmediği için çıkartılmıştır.

Tablo 27: Mesleki Hesap dersinin Anova sonuçları

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	8368,608	2	4184,304	9,179	,001
Within Groups	15954,445	35	455,841		
Total	24323,053	37			

Yapılan Anova Testi sonucunda Sig. Değeri 0,001<0,05 olduğundan dolayı gruplar arası anlamlı bir fark var demektir. Bu sonuçlara göre derslerin yarısından fazlasını canlı takip edenlerle, derslerin yarısından fazlasını kayıttan takip edenler ve derslerin yarısından fazlasını hiç takip etmemiş öğrenciler arasında final notları yönünden anlamlı bir farklılık vardır. Bu sonuca bağlı olarak yapılan homojenlik testi aşağıdaki gibidir.

Tablo 28: Mesleki Hesap dersinin varyanslarının homojenliği testi

Levene Statistic	df1	df2	Sig.
5,020	2	35	,012

Sig. Değerinin 0,012<0,05 olduğuna göre varyanslar homojen dağılmamıştır. Bu sonuca göre yapılan Post hoc testi sonuçları aşağıdaki gibidir.

Tablo 29: Mesleki Hesap dersinin Games-Howell Post-Hoc testi

(I) klas	(J) klas	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
					Lower Bound	Upper Bound
1	2	9,462	6,519	,336	-7,12	26,04
	3	34,104*	8,525	,002	12,44	55,77
2	1	-9,462	6,519	,336	-26,04	7,12
	3	24,643*	9,303	,038	1,27	48,02
3	1	-34,104*	8,525	,002	-55,77	-12,44
	2	-24,643*	9,303	,038	-48,02	-1,27

*. The mean difference is significant at the 0.05 level.

Varyansların eşit dağılmadığına göre yapılan Games-Howell post hoc testine göre 1. grup ve 2. grup arasında anlamlı bir fark bulunamazken (Sig. 0,336>0,05); 1. ve 3. grup (Sig. 0,002<0,05); ve 2.ve 3. grup (Sig. 0,038<0,05) arasında anlamlı farklar vardır. Bu skorlar dersi canlı veya kayıttan izleyenler arasında anlamlı bir fark olmadığını ortaya koyarken, dersi hiç izlemeyenlerin anlamlı bir şekilde başarısız olduğunu göstermektedir.

3.11. 2014-2015 Bahar dönemi Afyon Kocatepe Üniversitesi Uzaktan Eğitim Meslek Yüksek Okulu Harita Kadastro bölümünde açılan “Türk Dili II” dersinin analizleri aşağıdaki gibidir.

Bu ders kapsamında 11 haftada 26 öğrenciye canlı ders anlatılmıştır. Toplamda 286 dersin (11*26) sadece 100 tanesi canlı, 32 tanesi kayıttan, geriye kalan 154 tanesi hiç izlenmemiştir. Bu sonuçlara göre derslerin %35'i canlı, % 11,2'si kayıttan izlenirken %53,8'i hiç izlenmemiştir.

Tablo 30: Türk Dili II dersinin betimsel analizi

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean	
					Lower Bound	Upper Bound
1	8	54,00	18,393	6,503	38,62	69,38
2	3	45,33	4,619	2,667	33,86	56,81
3	10	54,40	16,887	5,340	42,32	66,48
Total	21	52,95	16,095	3,512	45,63	60,28

Bir dönem boyunca verilen bu ders toplamda 11 haftadan oluşmaktadır. Her bir öğrenci 6 ve üzeri hafta istikrar sağladığı gruba atanmıştır. 1. grup derslerin yarısından fazlasını canlı takip edenlerden, 2. grup derslerin yarısından fazlasını kayıttan takip edenlerden ve 3. grup derslerin yarısından fazlasını hiç izlememiş öğrencilerden oluşmaktadır. Dersleri canlı takip eden 1. grupta 8 öğrenci, dersleri kayıttan takip eden 2. grupta 3 öğrenci, dersleri hiç takip etmeyen 3. grupta 10 öğrenci bulunmaktadır. Final notları baz alınarak yapılan istatistiklerde dersleri online-canlı takip eden öğrencilerin ortalamaları ile hiç takip etmeyen grubundaki öğrencilerin ortalamaları birbirine çok yakındır. Sınıf mevcudu 26 kişiden oluşmaktadır. 1 öğrenci herhangi bir gruba uymadığı için, 4 öğrenci de final sınavına girmediği için çıkartılmıştır.

Tablo 31: Türk Dili II dersinin Anova sonuçları

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	203,886	2	101,943	,369	,697
Within Groups	4977,067	18	276,504		
Total	5180,952	20			

Yapılan Anova Testi sonucunda Sig. Değeri 0,697 > 0,05 olduğundan dolayı gruplar arası anlamlı bir fark yok demektir. Bu sonuçlara göre derslerin yarısından fazlasını canlı takip edenlerle, derslerin yarısından fazlasını kayıttan takip edenler ve derslerin yarısından fazlasını hiç takip etmemiş öğrenciler arasında final notları yönünden anlamlı bir farklılık yoktur.

3.12. 2014-2015 Bahar dönemi Afyon Kocatepe Üniversitesi Uzaktan Eğitim Meslek Yüksek Okulu Harita Kadastro bölümü için açılan 5 tane dersin analizi aşağıdaki gibidir.

Tablo 32: 5 dersin betimsel analizi

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean	
					Lower Bound	Upper Bound
1,00	56	65,39	19,283	2,577	60,23	70,56
2,00	36	69,47	20,705	3,451	62,47	76,48
3,00	76	54,25	26,222	3,008	48,26	60,24
Total	168	61,23	23,743	1,832	57,61	64,84

Bu sonuçlara göre dersleri canlı takip eden 1. grupta 56 öğrenci, dersleri kayıttan takip eden 2. grupta 36 öğrenci, derslerin çoğunluğunu hiç takip etmeyen 3. grupta 76 öğrenci bulunmaktadır. 1. ve 2. Grubun ortalamaları birbirine yakınken, 3. Grubun ortalaması biraz daha aşağıda görünmektedir.

Tablo 33: 5 Dersin Anova sonuçları

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	7118,825	2	3559,413	6,749	,002
Within Groups	87024,579	165	527,422		
Total	94143,405	167			

Yapılan Anova Testi sonucunda Sig. Değeri $0,002 < 0,05$ olduğundan dolayı gruplar arası anlamlı bir fark var demektir.

Tablo 34: 5 dersin varyanslarının homojenliği testi

Levene Statistic	df1	df2	Sig.
3,363	2	165	,037

Sig. Değerinin $0,037 < 0,05$ olduğuna göre varyanslar homojen dağılmamıştır. Bu sonuca göre yapılan Post hoc testi sonuçları aşağıdaki gibidir.

Tablo 35: 5 dersin Games-Howell Post-Hoc testi

(I) klas	(J) klas	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
					Lower Bound	Upper Bound
1,00	2,00	-4,079	4,307	,612	-14,39	6,23
	3,00	11,143*	3,961	,016	1,75	20,53
2,00	1,00	4,079	4,307	,612	-6,23	14,39
	3,00	15,222*	4,578	,004	4,30	26,14
3,00	1,00	-11,143*	3,961	,016	-20,53	-1,75
	2,00	-15,222*	4,578	,004	-26,14	-4,30

*. The mean difference is significant at the 0.05 level.

Varyansların eşit dağılmadığına göre yapılan Games-Howell post hoc testine göre 1. grup ve 2. grup arasında anlamlı bir fark bulunamazken (Sig. 0,612 > 0,05); 1. ve 3. grup (Sig. 0,016 < 0,05); ve 2.ve 3. grup (Sig. 0,004 < 0,05) arasında anlamlı farklar vardır. Bu skorlar dersi canlı veya kayıttan izleyenler arasında anlamlı bir fark olmadığını ortaya koyarken, dersi hiç izlemeyenlerin anlamlı bir şekilde başarısız olduğunu göstermektedir.

5 dersin toplamında öğrenciler 2191 dersin (%30,5) 668 tanesi canlı, (%23,2) 509 tanesi kayıttan, (%46,28) 1014 tanesini hiç izlememişlerdir.

4. SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Sonuç olarak Uzaktan Tezsiz Yüksek Lisans dersi için açılan 5 dersin tamamında dersleri canlı takip edenler, kayıttan takip edenler ve hiç takip etmeyenlerin final notları açısından anlamlı bir fark bulunmadığı tespit edilmiştir. Sonuçlar araştırmacılar tarafından bu dersleri veren üç tane öğretim üyesine arz edilmiş ve sebepleri sorulmuştur. Belirlenen temel gerekçe şu şekilde saptanmıştır. Notların arasından anlamlı bir fark bulunamamasının temel sebebi notlandırma ölçütlerinin 13 hafta boyunca işlenen derslere göre değil, hazırlanması istenen ödevlere ve projelere göre verilmesinden kaynaklanmaktadır.

Uzaktan M.Y.O Harita Kadastro bölümünde verilen 5 dersin 2 tanesinde (Harita Çizim ve Türk Dili II) 3 grup arasında anlamlı fark bulunamamıştır. Dersi canlı izleyenler, kayıttan izleyenler ve hiç izlemeyenler aynı seviyelerde başarılı olmuşlardır. 5 dersin diğer 3 tanesinde (Arazi Ölçme, İmar Bilgisi ve Mesleki Hesap) canlı izleyen ve kayıttan izleyenler aynı seviyede başarılı olurken, hiç izlemeyenler anlamlı derecede başarısız olmuşlardır.

Sonuçlar araştırmacılar tarafından bu dersleri veren öğretim üyelerine arz edilmiş ve sebepleri sorulmuştur. Elde edilen bilgilere göre yapılan çözümleme şu şekildedir. Uzaktan M.Y.O Harita Kadastro bölümünde final sınavlarının örgün gözetmen eşliğinde konu içeriklerinden yapılması dersi takip edenlerle, hiç etmeyenlerin (5 dersin 3 tanesinde) final notları açısından anlamsal olarak ayırt edilmesini sağlamıştır. “Harita Çizim” dersi özelinde dersi hiç izlemeyen grubun da başarılı olması, iş hayatlarında konu içeriklerini zaten bilmelerinden kaynaklandığı tespit edilmiştir. “Türk Dili II” dersi özelinde hiç izlemeyen grubun da başarılı olması ise ders içeriklerinin geçen dönemlerle aynı olmasından ve ders müfredatının öğrencilerin aşına olduğu temel-basit ÖSS konularıyla örtüştüğünden kaynaklandığı tespit edilmiştir.

İncelenen 10 tane ders kapsamında alınan sonuçlara göre dersi canlı takip edenler ile kayıttan takip edenlerin arasında final notu başarısı açısından anlamlı bir fark yoktur. Bu sonuca göre verilen eğitimlerde senkron eğitimin kendine göre avantajları işletilememiş denebilir. İki grup arasında fark çıkmaması, gerçek zamanlı tartışma, beyin fırtınası ortamı oluşturma, anında geri besleme gibi senkron eğitime özgü özelliklerin verilen eğitimin içerisinde anlamlı fark oluşturacak şekilde yer almadığını göstermektedir.

Uzaktan Tezsiz Yüksek Lisans derslerinin hiç takip edilmeme oran %24,5 iken, Uzaktan M.Y.O. Harita Kadastro bölümü derslerinin hiç takip edilmeme oranı %45,28 olarak gerçekleşmiştir. Bu skorlara göre U.T.Y.L. öğrencileri final notlarının proje ve ödevlerden verileceğini bildikleri halde derslerin dörtte üçünü (canlı+kayıt) takip ederken, U.M.Y.O öğrencileri final notlarının ders içeriklerinden ve örgün gözetmen eşliğinde yapılacak sınavla verileceğini bilmelerine rağmen derslerin sadece yarısını (canlı+kayıt) takip etmişlerdir.

Bu sonuçlara göre öğrencilere dersleri canlı veya kayıttan izlemeleri için final sınavını konu içeriklerinden yapmayı kararlaştırmak anlamlı bir sonuç vermeyecektir. Final sınavları proje ve ödevlerden verilmesi durumunda da öğrencilerin derse devamlılığı daha fazla olabilir. Dersleri takip etmek, dersten kalmak pahasına da olsa, tamamen öğrencinin kendini inisiyatifinde gerçekleşmektedir. Bundan sonraki araştırmalarda öğrencilerle birebir görüşmeler yapılarak yukarıdaki durum nitel çalışmalarla daha net olarak ortaya konabilir.

Bu araştırmada Afyon Kocatepe Üniversitesi’nde yer alan uzaktan eğitim derslerine bakılmıştır. Bundan sonra yapılacak olan çalışmalarda farklı üniversite ve farklı bölümlerdeki uzaktan eğitim derslerine bakılabilir. Aynı zamanda farklı kademelerdeki uzaktan eğitim derslerinin takibi ile ilgili örnekler de çalışılabilir..

KAYNAKÇA

- Akkoyunlu, B. (1995). "Bilgi Teknolojilerinin Okullarda Kullanımı ve Öğretmenlerin Rolü". Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Sayı:11 S:105-106.4Fraenkel, Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E. ve Akgün, Ö. E., Karadeniz,Ş. & Demirel, F. (2013). "Bilimsel araştırma yöntemleri". Ankara: Pegem A.
- Duran, N., Önal, A., Kurtuluş, C. (2006). E-öğrenme ve kurumsal eğitimde yeni yaklaşım öğrenim yönetim sistemleri, *Bilgi Teknolojileri Kongresi IV, Akademik Bilişim,Bildiriler Kitabı*, 97-101.
- İbicioğlu, H., Antalyalı,Ö. (2005). "Uzaktan Eğitimin Başarısında İmkan, Algı, Motivasyon ve Etkileşim Faktörlerinin Etkileri: Karşılaştırmalı Bir Uygulama", Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt 14, Sayı 2, 2005, s.325-338
- J. R. & Wallen, N., E. (2009). "How to design and evaluate research in education". New York: McGraw-Hill.
- Kantar, M., İbili, E., Bayram, F., Hakkari, F., & Doğan, M. (2008). Uzaktan eğitim yönetim sistemlerinde yazılım ve içerik oluşturma, *II. Uluslararası Gelecek İçin Öğrenme Alanında Yenilikler Konferansı*, İstanbul.
- Kaya, Z. (2002). "Uzaktan Eğitim". Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- MEB Tebliğler Dergisi (1998). Sayı:2492, s:1030-1046
- MEB. (2013, 02 25). Uzaktan Eğitim sitemiz açıldı. 13 11, 2015 tarihinde T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Karaman Merkez Abdullah Tayyar Anadolu Lisesi: http://mebk12.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/70/01/967531/icerikler/uzaktan-egitim-sitemiz-aclidi_359827.html adresinden alındı.
- Moore, M. G., & Anderson, W. (2003). "Handbook of Distance Education". London: Lawrence Erlbaum Associates, Publishers.
- Özköse, H., Arı, S. ve Çakır, Ö. (2013) "Uzaktan Eğitim Süreci için SWOT Analizi" Middle Eastern & African Journal of Educational Research. Sayı:5
- Özturan, M., Egeli, B. ve Dargan, O. (2000) "Türk Üniversitelerinde Bilgisayar Ağlarının Uzaktan Eğitim Aracı Olarak Kullanılmasına İlişkin Bir Araştırma" Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 18 : 108 - 113
- Seven, M. A. (2012). "Uzaktan ve Örgün Eğitime Devam Eden Öğrencilerin İngilizce Dersindeki Başarı Düzeylerinin Karşılaştırılması". Ekev Akademi Dergisi Yıl: 16 Sayı: 50
- Toker Gökçe, A. (2008). Küreselleşme sürecinde uzaktan eğitim, *D.Ü.Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11, 1-12.
- Yorgancı, S. (2013). Web Tabanlı Uzaktan Eğitim Yönteminin Öğrencilerin Matematik Başarılarına Etkileri *K. Ü. Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23 (3), 1401-1420